

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἰκαστ. ἔτους καὶ εἶναι ἰτησιαί. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

22 Μαΐου 1888

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Δ'.

Ὁ ἀγαθὸς ταγματάρχης καθήμενος πλησίον τῆς κυρίας Ἐρβλαί ἦτο σφοδρῶς συγκεκλινημένος ὡς ἠθοποιοὶς ἐμφνιζόμενος διὰ πρώτην φοράν εἰς ἄγνωστον αὐτῷ σκηνήν, ἣ δὲ συγκινησίς του ἐφαίνετο ἐκδηλουμένη διὰ νευρικοῦ τινος σπασμοῦ, κινουῦντος τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν του καὶ σείοντος τὸν μύστακά του.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρετήρει τὴν ἀνεψιάν του καθήμενην ἀντικρὺ του, ἐνῶ πάντες οἱ συνδαιτυμόνες, ἐκτὸς τῆς Γιλβέρτης καὶ τῆς Ἐρρικέττας, ἐμειδίων μετὰ προσοχῆς τὴν ὄψιν καὶ τὰ κινήματα τοῦ ἀτυχοῦς ὑποψηφίου, ὅστις ἐφαίνετο ὕφιστάμενος οἰονεὶ ἐξέτασιν. Ὁ κτηνίατρος ἀπέτεινε λαθραῖα βλέμματα πρὸς τὸν συμβολαιογράφον, ὅστις ἴστατο ἀκίνητος, ὁ δὲ νεαρὸς Δυκάς, εὐτακτος ὡς πάντοτε καὶ μειδιῶν παρὰ τὴν θέλησίν του, καθήμενος ἐκεῖθεν τῆς οἰκοδεσποίνης, ἔκλινεν ἐκ διαλειμμάτων τὴν ξανθὴν κεφαλὴν του διὰ νὰ σπουδάσῃ κάλλιον τὸν ταγματάρχη, οὐτινος δὲν ἔβλεπε εἰμὴ τὴν κατατομὴν τοῦ προσώπου, τὴν μακρὰν καμπύλην ῥίνα καὶ τὸν μύστακα, τὸν κεχωσμένον ἐντὸς τῶν ἰσχνῶν παρεϊῶν του.

Ὁ νευρικός σπασμὸς, ἡ ἀδιάκοπος σπασμωδικὴ κίνησις ἐφαίνετο συνταράσσουσα τὴν ἀριστερὰν παρεῖάν του Βερδιέ καὶ ὁ Δυκάς, ὃν ἡ θέα τῆς Γιλβέρτης δὲν ἴσχυε νὰ παρηγορήσῃ, ἤσθάνετο τὴν ὄρεξιν νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν γείτονά του τὸν κτηνίατρον:

— Ἄλλ' εἶνε λοιπὸν ἡμιπλήξ ὁ ὑποψήφιος σας; Κυττάξετέ τον καλὰ φαίνεται παράλυτος ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τοῦ σώματος!

Προφανῶς ὁ Βερδιέ ἔπασχεν. Ἡ ἀνεψιά του τὸ παρετήρησε καὶ τὸν ἠρώτησε μελιχίως ἀλλὰ φυσικώτατα ἂν ἐξηκολούθει νὰ τὸν ἐνοχλῆ τὸ μόριον ἐκεῖνο τοῦ ἀνθρακος.

Ὁ Σαρβέ, ὅστις προΐστατο τοῦ προγεύματος

μετὰ μεγαλείου ἤδη γερουσιαστικοῦ, διέκοψε σχεδὸν μετὰ γέλωτος τὴν νεανίδα.

— Ποῖον μόριον ἀνθρακος;

— Ἄ, ὁ σπινθήρ! ἐσυλλογίσθη ὁ Αἰμίλιος, χαίρων διότι ἔβλεπε τὸν ὑποψήφιον περιπίπτοντα εἰς τὸ γελοῖον.

Καὶ ὁ ταγματάρχης ἐρυθριῶν ὀπωσοῦν ὡς νὰ συνελαμβάνετο ἀτακτῶν, προσέβλεψε τὴν Γιλβέρτην μὲ ἦθος ἐπιπλήξεως, εἶτα εἶπε:

— Δὲν εἶνε τίποτε... ἀπολύτως τίποτε...

Ὁλίγη σκόνη ἀπὸ τῆ μηχανῆ ἐμβόηκε εἰς τὸ μάτι μου... μέσα εἰς τὸ βράγόν... Μὴ τὸ συλλογίζεσθε!.. εἶνε μηδαμινὸν πρᾶγμα.

— Θέλετε νὰ νύψετε τὸ μάτι σας μὲ ὀλίγον νερόν; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ!.. Δὲν εἶνε τίποτε ὄλως διόλου!..

— Μὰ λοιπὸν αὐτὸς ὁ γέρο-παλληκαρᾶς ἤλθεν εἰς τὴν ἔπαυλιν διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγὰς του; ἐψιθύρουν ὁ Δυκάς εἰς τὸ ὠτίον τοῦ Γκενώ. Δὲν τὸν πηγαίνουν καλλίτερα εἰς τὸ νοσοκομεῖον, λέγω; . . .

Ὁ κτηνίατρος ἤρχισε νὰ εὐρίσκη ἀξιέραστον αὐτὸν τὸν παρισινόν, ὃν τὸ πῆσμα ἔκαμνε νὰ λησμονῆ ὀλίγον τι τὴν σοβαρότητά του. Ἄλλως τε ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Πίττ ἴσως δὲν ἤστειεύετο ἐνίοτε;

Ἡ ἀνεψιά του ταγματάρχου εὐτυχῶς εἶχε ὀλιγωτέραν τὴν συναίσθησιν τοῦ γελοίου, ἢ πιθανῶς δὲν ἐφοβεῖτο. Ζητήσατα συγγνώμην παρὰ τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ἠγέρθη καὶ ἐπορεύθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν θεῖόν της, παρακκαλοῦσα αὐτὸν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ἴδῃ μήπως ὁ ὀφθαλμὸς του ἦτο πολὺ ἡρεθισμένος.

— Ἐπιτρέπετε; εἶπεν ὁ Βερδιέ.

Ἡγέρθη, ἣ δὲ Γιλβέρτη ὠδήγησεν αὐτὸν πλησίον τοῦ παράθυρου διὰ νὰ παρατηρήσῃ καλλίτερα εἰς τὸ φῶς. Ἀνυψώθη ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν ποδῶν, ὑπανήγειρε διὰ τῶν κομφῶν δακτύλων της τὸ βλέφαρον τοῦ ταγματάρχου καὶ διὰ μέσου τῶν πορφυρῶν χειλέων της ἐξέφερε πνοὴν οὐχὶ πολὺ ἰσχυράν, ἥτις ἀπεδιώξε τὸ μόριον τοῦ ἀνθρακος, τὸ διασχίζον τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Βερδιέ καὶ καθιστῶν αὐτὸν ἐρυθρὸν ὡς τὸ αἷμα.

Ὁ Δυκᾶς παρετήρει πάλιν τὴν Γιλβέρτην ὡς πρὸ ὀλίγου ἐντὸς τοῦ βαγονίου. Ἦτο νεάνις ἐν ὄλῳ αὐτῆς τῷ γοήτρῳ καὶ τῇ ἀγνότητι τῆς ἡλικίας τῆς, ἔχουσα τὴν διαύγειαν λίμνης κατὰ τὴν προΐαν τοῦ Μαίτου, πρὶν ἢ ἀκόμη καταπέση εἰς αὐτὴν ἡ βροχὴ τῆς καταιγίδος. Ἐξεπλήρου ἐνώπιον ὄλων τὴν μικρὰν ἐκείνην ἐργασίαν τῆς μετὰ χάριτος ἀταράχου, μὲ ὅλα τὰ μειδιάματα τοῦ κυρίου Καπποῦ καὶ τὰς ἀστειώτητας, αἵτινες ἦσαν ἔτοιμα ν' ἀναπηδήσωσιν ἀπὸ τὰ χονδρὰ χεῖλη τοῦ Γκενώ.

Ἄλλ' ἡ Γιλβέρτη δὲν ἦτο οὔτε δειλὴ οὔτε τολμηρά. Ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ θεὸς τῆς ἔπασχεν, δὲν ἤθελε νὰ τὸν βλέπῃ πάσχοντα περισσότερον καὶ ἐφύσα εἰς τὸν ὀφθαλμὸν του, ἔστω καὶ ἂν ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες εὔρισκον τὸ τοιοῦτο γελοῖον. Δι' αὐτὴν ὁ Βερδιέ ἦτο σχεδὸν παιδίον. Αὐτὸς ἐδίσταζε νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς Δαμμαρί, παρὰ τὴν πρόσκλησιν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τῆς κυρίας Ἐρβλαί, καὶ αὐτὴ ἀπεναντίας εἶπε : «Πρέπει ἐν τούτοις νὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐκεῖ. Ποῖος θὰ σοῦ κάμῃ τὸν κόμβον τοῦ λαϊμοδέτου σου;»

Ἐπεῖχε τόπον μητρὸς καὶ μάλιστα φιλοστόργου ἀπέναντι τοῦ ἀγαθωτάτου ἀλλ' ἤκιστα πρακτικοῦ ἐκείνου ἀνδρός, ὃν ἐλάτρευεν.

— Λοιπὸν ; . . . ἠρώτησεν ὁ Σαρβέ, ὅστις εὔρισκε τὸ ἐπεισόδιον ἀρκετὰ χυδαῖον. . . ἐπέρασε ;

— Ἐντελῶς, ἀπήντησεν ὁ Βερδιέ καθήμενος ἐκ νέου.

Ὁ γερουσιαστὴς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς τραπέζης ἔστειλε πρὸς τὴν Γιλβέρτην φιλοφρόνημα ἀρκούντως χυδαῖον. Ἄχ ! πὼς ἤθελε νὰ ἔχῃ αὐτὸς τὸ μῦρον τοῦ ἀνθρακὸς εἰς τὸν ὀφθαλμὸν. φθάνει ὅμως νὰ ἤθελε ἡ δεσποινὴ Βερδιέ νὰ τοῦ τὸ ἀφαιρέσῃ ! Μιὰ πνοὴ τῆς δεσποινίδος Βερδιέ ἦτο χάρις ἀνεκτίμητος. Τυχρὸς ἦτο ὁ ταγματάρχης !

— Στοιχηματίζω, ταγματάρχα, ὅτι ἐπίτηδες ἐθέσατε αὐτὸ τὸ κομματάκι τὸ κάρβουνο εἰς τὸ μάτι, διὰ νὰ λάβετε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σὰς ἀφαιρέσουν.

Καὶ ὁ κύριος γερουσιαστὴς ἐκύτταζε περὶ τὴν τράπεζαν μὲ ἦθος κατηνυχαριστημένον, ὡς νὰ ἐζήτηι παρὰ τῆς ὀμηγύρευς γέλωτα ἐπιδοκιμαστικόν, ὃν δαψιλῶς παρέσχον αὐτῷ ὁ Καπποῦ καὶ ὁ Γκενώ.

Ἄφ' ἐτέρου ἡ κυρία Ἐρβλαί ἠσθάνετο ὅτι ὅπως ἀνυψωθῇ ὁ ταγματάρχης Βερδιέ εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν ἰσχυόντων ἐκείνων ἐκλογέων ἔπρεπε νὰ τὸν παρουσιάσῃ πρὸς αὐτοὺς ὑπὸ ἔποψιν ἀλλοίαν καὶ ὄχι ὑπὸ τὴν τοῦ ἀπλοῦ ἀνδρός, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποῖου ἐξάγει ἡ ἀνεψιά του μύρια ἀνθρακὸς γινώσκουσα δὲ ὅτι ἐν τῷ στρατιωτικῷ του βίῳ ὑπῆρχε μεταξὺ πολλῶν ἄλλων χαρακτηριστικῶν ἐπεισοδίων καὶ

ἐν συγκλητικώτατον, τὸν παρεκάλεσεν αἰφνης καθ' ἣν στιγμὴν παρετίθεντο οἱ καρποὶ εἰς τὴν τράπεζαν, νὰ διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως τῶν τριῶν ἐργατῶν τοῦ ὄρυχείου τοῦ Μεόν, εἰς τὸν Δεῖγγρα . . . θὰ ἐνεθυμεῖτο βέλτεια! . . .

— Ἄ, νὰ ταγματάρχα ! εἶπεν ὁ Σαρβέ καὶ ! τὴν διάσωσιν ! . . . τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως ! . . .

— Τῆς διασώσεως, καθ' ἣν ὁ ταγματάρχης διεδραμάτισε μέρος θαυμαστόν, κύριοι, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, λαλοῦσα εἰς τὴν τράπεζαν ὡς ἐν πολιτικῇ ὀμηγύρει.

Ὁ Σαρβέ τότε ἐκραύγασεν ὅπως ἀκούσωσιν ὅλοι καὶ σιωπήσωσιν. Ὅλα τὰ βλέμματα τότε ἐστρέφοντο κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Βερδιέ, ὅστις ἠσθάνετο στενωχωρίαν πολὺ περισσοτέραν ἢ πρὸ ὀλίγου. Ὁ διπλασιασμὸς ἐκεῖνος τῆς προσοχῆς τὸν ἀνησύχει.

Ἄλλως τε, πρᾶγμα ἀληθῶς ἔκτατον διὰ τὸν ἐμφανιζόμενον κατὰ πρῶτον εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, οὐδὲν ἄλλο τὸν ἠνώχλει τόσον ὅσον τὸ ν' ἀκούῃ νὰ γίνηται λόγος περὶ αὐτοῦ, νὰ βλέπῃ συγκεντρωμένην ἐπ' αὐτοῦ τὴν προσοχὴν. Ἡ τρόπον τινὰ ἀγγελία τῆς κυρίας Ἐρβλαί τὸν ἔκαμνε νὰ αἰσθάνεται τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ταφῇ εἰ δυνατόν ὑπὸ τὴν γῆν. Διότι ἡ ἀγγελία ἦτο πομπώδης. Ἡ Ἐρρικέττα ἠθελε νὰ ἐπιδείξῃ τὸν ὑποψήφιόν τῆς. Αὐτὴ τὸν ἐξέλεξεν καὶ ἐπόθει νὰ ἐπικυρώσωσι καὶ οἱ ἄλλοι τὴν ἐκλογὴν τῆς.

Ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς ἠσθάνετο νῦν διὰ τὸν ταγματάρχην εἶδος τι οἴκτου. Ἄν ἤθελον ἐπιπλήττει τὸν ἀξιόλογον ἐκεῖνον ἀνδρα ἐπὶ πονηρᾷ τινι πράξει, δὲν θὰ εἶχεν οὗτος τὸ ἦθος μάλλον ἀμνηχανοῦν.

— Ἐχει τὸν λόγον ὁ ταγματάρχης Βερδιέ, εἶπεμετ' ἐπισημότητος ὁ Σαρβέ, ἐνθυμούμενος καὶ προσπαθῶν ν' ἀπομιμηθῇ τὴν στάσιν τοῦ προέδρου του ἐν τῇ γερουσίᾳ.

— ὦ, σὰς παρακαλῶ, ἄς μὴ ὀμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ, ἔλεγε μειδιῶν ὁ ταγματάρχης . . . Ἄς τὸ ἀφήσωμεν εἶναι τόσον παλαιόν . . . !

Καὶ ἐπειδὴ ἡ περιέργεια παρεκίνει καὶ τὸν Δυκᾶ ὅπως ὄλους τοὺς ἄλλους :

— ὦ ! εἶπεν οὗτος, δὲν ὑπάρχει παραγραφὴ διὰ τὰς ἀγαθὰς πράξεις. Αὐτὸ μάλιστα τὸ πλεονέκτημα ἔχουν ἀπέναντι τοῦ ἐγκλήματος . . . Τί εἶνε λοιπὸν αὐτὴ ἡ διάσωσις, κύριε ταγματάρχα ;

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Γιλβέρτης συνήντησαν τοὺς τοῦ νέου, προδήλως δ' ἔλεγον αὐτῷ μετ' ἀφῶνου μειδιάματος : «Ἐμβάλλετε εἰς μεγάλην ἀμνηχανίαν τὸν ταλαίπωρον θεῖόν μου· ἀλλ' ἔχετε δίκαιον θέλοντες νὰ μάθετε τί ἔπραξεν ἡ πράξις του ἦτο πολὺ καλὴ.»

— Ἔλα λοιπόν, ταγματάρχα, ἔμπρός! εἶπεν ὁ κύριος Καπποά. Τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως!

— Τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως! τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως! ἐπνεύλαθεν ὁ Γκενώ τύπτων τὴν λαβὴν τοῦ μαχαίριου τοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιτραπεζίου ὀθόνης, ὡς νὰ ἤθελε νὰ συνοδεύσῃ διὰ τοῦ κρότου τούτου ἄσμά τι.

— Σὰς παρακαλῶ! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί μετὰ τὴν θωπευτικὴν φωνὴν τῆς εἰς τὸ ἐρυθρὸν ὄμιον τοῦ Βερδιέ.

Ἦρθε νὰ ἐνδώσῃ. Ὁ ταγματάρχης ὕψωσεν ἑλαφρῶς τοὺς ὤμους καὶ ὡς νὰ ὠμίλει περὶ τρίτου προσώπου, περὶ συμβάντος, ὅπερ ἀνέγνωσε τὴν πρώϊαν εἰς τὰς ἐφημερίδας ἢ περὶ παλαιοῦ ἀνεκδότου λησμονηθέντος, ἀνεμνήσθη τοῦ γεγονότος, ὅπερ ὑπηνίχθη πρὸ μικροῦ ἡ κυρία Ἐρβλαί. Ὡ! ἄλλως τε ἦτο αὐτὸ πρᾶγμα ἀπλουστάτον!.. Μία καλὴ τύχη ἐν τῷ στρατιωτικῷ του σταδίῳ, μάλιστα, μία σύμπτωσης ἀπλῶς ἀγαθὴ, διότι εἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ διασώσῃ μερικὸς δυστυχῆς ἐργάτας ἀπὸ τὴν καταβύθισιν ἐνὸς ὀρυχείου, ὅπου ὀλίγου δεῖν ἐφονεύοντο. Παρῆλθον ἔκτοτε δεκαεπτὰ ἔτη, δεκαοκτὼ μάλιστα συνέβη τὸ γεγονός κατὰ τὸ 1866. Ὁ Βερδιέ ἦτο τότε λοχαγὸς καὶ εὐρίσκετο εἰς Μεὸν πλησίον τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἀσχολούμενος μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς πυροβολαρχίας του εἰς γυμνάσια πυροβολικοῦ, ὅτε εἰς τὸ ὀρυχεῖον τοῦ Μεὸν ἐπέβη καταβύθισις προξενηθεῖσα ἐκ τῆς ἐκκρήξεως ἀερίου μετὰ καταγῶδην ἐκπυροκρότησιν.

— Ἡ ἐκκρήξις ὁμοίαζε μετὰ τὸν κρότον γιγαντιαίου τηλεβόλου... μετὰ τὴν ἀνάφλεξιν πυριταποθήκης... Ἦτο βράδυ... ὁ μηχανικὸς καὶ ὁ ἀρχιεργάτης εὐρίσκοντο εἰς τὸ ὀρυχεῖον... Ὁ μηχανικὸς ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ κάποιαν ἐπιδιόρθωσιν εἰς τὰ ἱκρίωματα... Ἡμεῖς ἡμεθα κατηυκλισμένοι εἰς τὴν ἐπαυλιν... Ὅταν ἠσθάνθημεν νὰ τρέμη ἡ γῆ ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ σχισθῇ, εἰς τῶν ἀνδρῶν τοῦ λόχου μου μοῦ εἶπε: «Λοχαγέ, δυστύχημα βέβαιον θὰ συνέβῃ... Στοιχηματιζῶ ὅτι κἀτι ἐγείνεται εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον!» Πηγαίνομεν εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον. Ὀλόγυρα εἰς τὸ στόμιον ἔτρεχεν ἕνα πλῆθος κατὰμαυρον. Αἱ γυναῖκες ἐφώναζαν. Οἱ ἐργάται ἐτοιμοὶ νὰ καταβουῖν, ἐδείκνυσαν τὰς ἀντιναχθεῖσας ἐκ βάθους κορφίνους ὡς σφαίρας ἐκ φελλοῦ διὰ μέσου σωλῆνος... Ὅλον ἐκαίνο τὸ πλῆθος ἐντρομον συνωθεῖτο πέριξ εἰς τὴν χαίνουσαν μαύρην τρύπαν, εἰς τὸ βάθος τῆς ὀπίας ἦτο ὁ θάνατος... Μοῦ φαίνεται ὅτι βλέπω ἀκόμη, ἔλεγεν ὁ Βερδιέ ἐξαπτόμενος βαθμηδόν, τοὺς φανούς ὅπου ἐπηγαίνοντο ὡς φωσφόροι ἀτμίδες καὶ τοὺς θαρραλέους ἐργάτας οἱ ὅποιοι ἐπροσπάθουν νὰ καταβουῖν ἀπὸ τὴν σχισμὴν διὰ νὰ σώσουν

τοὺς συντρόφους των... Ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἤθελάν ν' αὐτοκτονήσουν. Τὸ ἀέριον ἀνήρηχο ὡς δηλητήριον ἀπὸ τὸ ὀρυχεῖον... Ἐχρειάσθη νὰ κατασκευασθῇ πρόχειρον νοσοκομεῖον δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ καταβουῖν καὶ ἐκ τῶν ὀπίων δυὸ οἱ καυμένοι!.. ἀνεσύρθησαν νεκροὶ ἐξ ἀσφυξίας. Ἦτο παροῦσα καὶ ἡ μητέρα ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, ὅπου τοῦ ὠμίλει καὶ τὸν ἐφίλει ταυτοχρόνως: «Παιδί μου!.. Κλήμη!.. ὑπέμου!..» Ἀλλὰ καὶ ἡ νεκρὸς ὅπως καὶ ὁ ἄλλος. Ἐσυλλογιζόμενον μετὰ πόνον εἰς τὴν καρδίαν πόσοι νὰ ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ βάθος τῆς ὀπίας... ἐκεῖ, ὑποκάτω ἀπὸ τὴν γῆν! Πόσοι;... Ὁ μηχανικὸς, ὁ ἀρχιεργάτης, ὁ ἱπποκόμος τῶν ἵππων τοῦ ὀρυχείου, τέσσαρες ἄλλοι ἐργάται... Ἐνα παιδί... Ὀκτὼ ἐν συνόλῳ καυμένοι ἢ δηλητηριασμένοι!.. Ὅστοςον ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀνασύρωμεν ζώντας ἢ νεκρούς. Τότε ἰδοὺ τί ἐγείνεται: δὲν ἔκαμα κανένα μέγαλον πρᾶγμα εὐρισκόμενον ἐκεῖ καὶ ἀφοῦ ὁ μηχανικὸς ἐχάθη ἐξ αἰτίας τοῦ δυστυχήματος, ἤμουν ὁ φυσικὸς ἀρχηγὸς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ καταβουῖν μετὰ κίνδυνον ἔστω νὰ μείνουν νεκροὶ: ἔπειτα εἶχα καὶ τοὺς στρατιώτας μου... Καταβαίνομεν εἰς τὸ ὀρυχεῖον ἔτσι... εἰς τὴν τύχην, καὶ ψάχνομεν εἰς τὰ σκοτεινὰ μέσα εἰς τὰς στοάς, διότι αἱ λυχνίαι δὲν ἐφεγγον πλέον... Ἄ! σὰς βεβαιῶ ὅτι δὲν ἦτο εὐχάριστον πρᾶγμα ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ σωροὶ τοῦ ἀνθρακος, τὰ σπασμένα ξύλα τῶν ἱκρίων, τὸ θέαμα ἐν συνόλῳ τῆς καταστροφῆς... Ἐνας ἀπὸ τοὺς πυροβολητάς μου ἐσυντρίφθη ἀπὸ ἕνα μέγαλον ὄγκον, ὅπου ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοὺς τοίχους... Οὔτε κἀν τὸν εἶδαμεν... Ἐπροχωρούσαμεν, ἐπηγαίναμεν μέσα εἰς τὸ σκοτάδι καὶ ἐφώναζαμεν... «Εἶνε κανένας ἐδῶ;» Μίαν φοράν ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσα... Εἶχα σκοντάψαι ἐπάνω εἰς ἕνα πτώμα.

Ὁ ταγματάρχης ὡς νὰ κατελαμβάνετο ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐκείνην συγκίνησιν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει, ὠμίλει ἤδη μετὰ τῆς εὐγλωττίας ἐκείνων, ὅτινες παριστῶσι τὰ πρᾶγματα, ἅτινα εἶδον ἰδίως ὁμμάσι καὶ μὴ συλλογιζόμενος πλέον τοὺς ἀκροατάς του, ἐνόμιζεν ὅτι εὐρίσκετο ἀκόμη ἐντὸς τοῦ ὀρυχείου τοῦ Μεὸν, διαμένων δεκαπέντε ὥρας ἐν αὐτῷ, ψαύων ἐντὸς τοῦ σκοτους, ἐντὸς τῆς δυσωθίας καὶ τῶν ἐρειπίων, λοχαγὸς τριακοντούτης τὴν ἡλικίαν, ὁδηγῶν τοὺς στρατιωτάς του πρὸς διάσωσιν τῶν ἄλλων ἐκείνων στρατιωτῶν τῶν ὑπογείων μαχῶν. Ἐνόμιζεν ὁ Βερδιέ, οὐτινος τὸ πνεῦμα ἀφίστατο νῦν πόρρω τοῦ ἐστιατορίου τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ὅτι κατεγίνετο ἀκόμη ἐπιμόνως ἐξερευνῶν τὰ ἐρείπια, ἐξάγων κάτωθεν τῶν σωρῶν ὄντα ἀπηνθρακωμένα σμικρυνθέντα ἐκ τοῦ πυρός. Καὶ ἐξήπτετο ἀκόμη, μετὰ δεκαοκτὼ ἔτη παροργιζόμενος,

μεταδίδων εἰς τοὺς ἀκρωμένους αὐτὸν τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὴν ὀργὴν του, ἐξήπτετο ἐπὶ τῇ στυγερᾷ ἰδέᾳ ὅτι ἐμέλλε ν' ἀνεύρη ἐκεῖ πτώματα καὶ οὐδὲν πλέον. . . . Τὸ πτώμα τοῦ ἀρχιεργάτου, τὸ πτώμα τοῦ μηχανικοῦ μετὰ τοῦ πύλου του κεκαυμένου ἐπὶ τοῦ μελανοῦ προσώπου του, τὰ πτώματα τῶν ἵππων, τὰ πτώματα τῶν ἐργατῶν. . . . Εἶτα αἴφνης ὑπὸ σωρὸν τινα, συνεσταλμένος ὑπὸ τὰ ἐρείπια, ἀναμένων τὸν θάνατον ἀνευρέθη εἰς ἀνὴρ. Πρῶτος ὁ Βερδιέ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἐξήγαγεν ἀπὸ τῆς ἀπικισίου ἐκείνης κρύπτῃς. . . .

— Τὸ φοβερὸν ὅμως ἦτο ὅτι εἰς τῶν ἐργατῶν ὅτε ἔσυρα τὸν δυστυχῆ ἀνέκραξε: «Μπᾶ! ὁ Γκομπέρ εἶνε!» Καὶ ὁ Γκομπέρ μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τι ἐκ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς ἐκείνης ἠρώτα ἠλιθίως, ὡς ἄνθρωπος ἐξεγειρόμενος ἀπὸ βαθὺν ὕπνον ποῖος τοῦ ὠμίλησε; . . . Ποῖος; . . . «Ἐγὼ ὁ Λορῖνος, δὲν μὲν ἀνγνωρίζεις λοιπὸν; . . . Καὶ πῶς νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὁ δυστυχῆς! . . . Φρίττω ὅταν τὸ συλλογίζομαι. Εἶχε τὰ μάτια καυμένα, δύο μεγάλας ὀπὰς αἱματηρὰς εἰς τὸ πρόσωπον. Ἦτο τυφλὸς ὁ Γκομπέρ!

Ὁ Βερδιέ ἦτο πράγματι εὐγλωττος διηγουμένος καὶ ἀναπαριστῶν ζωηρῶς τὰ γεγονότα, ὧν ἀνεμιμνήσκετο. Κατόπιν ἐπῆλθεν ἡ περιγραφή τοῦ κοπιώδους ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς διασώσεως καὶ ἄλλων ἐπιζώντων θυμάτων, ὧν ἠκούοντο αἱ στοναχαὶ καὶ οἵτινες ἐψυχορράγουν ὑπὸ τὰ συντρίμματα. Προθύμως κατεγίνοντο πάντες περὶ τοῦτο, οἱ ἐργάται ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τῆς συνήθους ἐργασίας των, οἱ στρατιῶται ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ γυμνασίων, ἐξήγαγον δύο ἄλλους ἄνδρας καὶ τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ταλαιπῶρον τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ ἐπέινα, ἔδακνε τὴν περὶ τοὺς νεφροὺς του δερματίνην ζώνην. . . . Ὁ Βερδιέ διετήρει ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν του ἐν τῇ ὁδῷ Μανσάρ τὴν λωρίδα ἐκείνην, φέρουσαν εἰς τὸ μέσον τὰ ἔχνη τῶν ὀδόντων τοῦ παιδίου. Ἐν συνόλῳ εἶχον διασωθῆ τέσσαρες ἄνθρωποι ἐκ τοῦ θανάτου, τοῦ προερχομένου ἐκ τοῦ ἀερίου ἢ ἐκ τῆς καταπτώσεως, τρεῖς οἰκογενίαι καὶ ἐν παιδίον. Περὶ τὴν καταστραμμένην κρηπίδα τοῦ φρέατος ὅτε ἀνῆλθον, ἐφαίνοντο, ὄμματα βλοσυρά, πρόσωπα γυναικῶν σπασμωδικῶς ἠλλοιωμένα. . . . Ἦσαν ἀπέλπιδες χῆραι καὶ ὄρφανὰ ἀτυχῆ προσκολλώμενα περιδεῶς εἰς τὰς ἐσθῆτας τῶν μητέρων των. Τέλος πάντων ὅμως ἐγένεον ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη. Ἐξήχθησαν οἱ τέσσαρες τεθαμμένοι καὶ ραγδαῖα καὶ ἠχηρὰ φιλήματα ἀπετίθεντο ἐπὶ τῶν μελανῶν παρειῶν τοῦ παιδίου, ἐνῶ οἱ τρεῖς ἄνδρες ἀκόμη ζαλισμένοι, ἠσθάνοντο ἀπαθῶς μέοντα ἐπὶ τοῦ σώματός των τὰ δάκρυα τῶν γυναικῶν. «Ὅλον τότε τὸ πλῆθος τῶν ταλαιπῶρων αὐτῶν ἀνθρώπων προέβη εἰς διαδήλωσιν ὑπὲρ τῶν στρατι-

ῶν μου. Τί διαδήλωσις! Ἐπρεπε ν' ἀκούσετε! . . . «Ζήτησαν οἱ πυροβοληταί! . . . Εὐγε! . . . Ζήτω ὁ στρατός!» Καὶ οἱ καυμένοι οἱ πυροβοληταί, οἱ ὁποῖοι εἶχον καταβῆ τὴν νύκτα καὶ ἐξήρχοντο μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς θαμβωμένους τὸ μεσημέρι, ὑπὸ τὸν ἥλιον, μετὰ δεκαπέντε ὥρας μάχης, τὰ εἶχον χάσει σχεδὸν καὶ ἔλεγεν πρὸς τὰς γυναικῆς, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐφίλουσαν τὰς χεῖρας: «Μὰ διατί; διατί; Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον! Ἐλάτε δά! . . . Αὐτὸ εἶνε τὸ καθήκόν μας!» Καὶ πράγματι τὸ καθήκόν μας αὐτὸ ἦτο!

— Ἐρωτήσατε τὸν Φουρνερέλ, προσέθηκέν ὁ ταγματάρχης. Πρέπει νὰ ἐνθυμῆται καὶ αὐτὸς τὸ συμβᾶν τοῦ Μεόν.

— Ὁ Φουρνερέλ;

— Ὁ λατόμος τοῦ Σαλλύ; ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα.

— Ἰσχύει πολὺ μετὰ τῶν ἐργατῶν, προσέθηκέν ὁ Γκενώ.

— Οὐδέποτε μοῦ ἔκαμε λόγον περὶ τοῦ Μεόν εἶπεν ὁ Σαρβέ

— Καὶ ὅμως ἔδειξε τότε λαμπρὰν διαγωγὴν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀπὸ ἐκείνους ὅπου καυχῶνται, εἶπεν ὁ Βερδιέ. Πρέπει νὰ ὑπάρχουν τοιοῦτοι ἄνθρωποι διὰ νὰ ἀφίνουν τοὺς ἄλλους νὰ προσδεύουν!

Παρεφέρετο προφανῶς λέγων τὸν ἐγγικτικὸν αὐτὸν λόγον, διότι τὸ τοιοῦτο δὲν ἦτο σύνθηδες εἰς τὸν χαρακτῆρά του. Ἐλησμόνησε τὴν ἀφιλοκερδειάν του καὶ ἐσταμάτησε τὴν διήγησιν χωρὶς νὰ προσθήσῃ ὅτι ἀφοῦ ἐρριψοκινδύνευσε τὴν ζωὴν του, ἐπέμεινε παρὰ ταῖς χῆραις ἐκείναις ὅπως πείσῃ αὐτὰς νὰ δεχθῶσι τὸ πτωχὸν βαλάντιόν του μὲ τὰ ὀλίγα του χρήματα, αἱ αἱ δὲ ταλαιπῶροι ἐκείναι ἀποκτηνωθεῖσαι ἐκ τῆς θλίψεως καὶ ἐγκαρτεροῦσαι ἀπῆντων αὐτῷ «Εὐχαριστοῦμεν. δὲν ἔχουμε ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε. Ὁ μᾶς δώσῃ σύνταξιν τὸ ταμεῖον τῶν βοηθημάτων τοῦ ὄρυχειοῦ.

Ἄλλ' ὅτι δὲν ἔλεγε ὁ Βερδιέ εὐχερῶς ὑπενοεῖτο καὶ ὁ Αἰμίλιος Δυκάς συγκεινημένος μὲ ὅλον τὸ βρετανικὸν του φλέγμα, παρετήρει ὅτι τὰ βλέμματα νῦν τῆς δημηγύρεως τὰ προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ δὲν εἶχον τὴν προτέραν ἔκφρασιν τῆς εἰρωνείας καὶ τὴν ἐκπλήξωσιν.

Ὁ Μεδερτικός Σαρβέ ἐφαίνετο ἀναζητῶν φράσιν τινὰ φιλοφρονητικὴν, ἣν δὲν εὗρισκε καὶ ὁ συμβολαιογράφος Καπποά, ἀγαπῶν τὰς γενναίας πράξεις, ἐφαίνετο προδήλως βεβουθισμένος εἰς βαθύτατον θαυμασμόν.

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ὑπερχαίρουσα, ἐνόμισεν ὅτι ἦτο καλὸν νὰ τελειώσῃ ἡ σικηνὴ μὲ αὐτὴν τὴν ἀγαθὴν ἐντύπωσιν καὶ ἠγέρθη ἐκ τῆς τραπέζης λέγουσα ὅτι ἦτο πολὺ συγκεινημένη. Καὶ διετέλει πράγματι ἐν συγκινήσει. Ἡ Γιλβέρτη

ήκτινοβόλει ἐξ ὑπερφηανείας.

Ὁ Καπποᾶ ἔλεγε κρυφίως πρὸς τὸν Γκενώ τινάσσων ἅμα ψιχία τινὰ ἄρτου ἀπὸ τῆς ἀναξυρίδος του.

— Τί νὰ σοῦ εἰπῶ! μοῦ φαίνεται, ὅτι καὶ ἀξίζει αὐτὸς ὁ ἀνθρωπίσκος! Ἄλλ' ὁ κτηνίατρος μᾶλλον δύσπιστος, ἀπῆντα :

— Ναί, ἀλλὰ μὲ ὄλ' αὐτὰ δὲν μᾶς εἶπε ἀκόμη ποῖον εἶνε ἀκριβῶς τὸ πολιτικόν του φρόνημα.

Ἄφου ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ ταγματάρχου ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τοῦ ἐστιατορίου εἰς τὸν πρὸς τὸν κήπον ἀνάβαθρον, ἡ Ἐρρικέττα μετ' ἑλαφροῦ μειδιάματος ἀπηύθυνε τοὺς ἐξῆς λόγους πρὸς τὸν Δυκάς :

— Λοιπὸν, φίλτατε Πίττ (ὁ Αἰμίλιος ἐμειδίκαζε βρενθυόμενος) σὰς περετήρουν ἐνῶ ὁ ταγματάρχης ὠμίλει καὶ εἶδα ὅτι εἴχετε εἰς τὴν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ σας...

— Κανὲν μύριον ἄνθρακος ;...

— Κακέ! ὄχι, ὄχι! ἐν μικρόν, πολὺ μικρόν δάκρυ.

Ὁ νεαρὸς πολιτευόμενος προσεπάθησε νὰ γελάσῃ.

— Δακρύω ἐνίοτε, εἶπε καὶ ὁσάκις ἀκούω εἰς τὸ θέατρον Ἀμπιγκὺ κανὲν μελοδραμάτιον, ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε.

— ὦ! σεῖς, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, μνησικακεῖτε πρὸς τὸν ταγματάρχην διότι εἶνε ὑποψήφιος!...

— Σας διαβεβαιῶ!

— Μὴ τὸ ἀρνήσθε! Πᾶσα φιλοδοξία εἶνε ἐπιτετραμμένη. Ἔχετε ὅμως ὑπομονήν· θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά σας.

— Ἡ σειρά μου νὰ διαδεχθῶ τὸν Βερδιέ ; εἶπεν ὁ Σαρβέ. Ἐπρωτίμων νὰ διαδεχθῶ τὸν Σαρβέ!

— Λαίμαργε!

— Εἰπέτε με κάλλιον γνώστην τοῦ καλοῦ φαγητοῦ... μετὰ τοιοῦτο πρόγευμα!

Ἦδη οἱ δαιτυμόνες ἔπινον τὸν καφὲν ἐπὶ τοῦ προστόου. Στέγη ἑλαφρά, εἰς τὴν ἀνερριχῶντο ἐπὶ τῶν κιώνων ἀνέρπουσαι ροδαὶ ἐπέριπτεν ἐπ' αὐτῶν σιάν προσφυλάττουσαν αὐτοὺς ἀπὸ τὸν θερμὸν τοῦ ἰουλίου ἡλιου.

Ὁ Σαρβέ περετήρησε τὸ ὥρολόγιόν του καὶ συνεβούλευσε ταπεινῇ τῇ φωνῇ τὴν Ἐρρικέτταν νὰ διατάξῃ νὰ ζεῦξωσι τοὺς ἵππους. Δὲν ἔπρεπε νὰ χάνωσι κενόν. Ἀπὸ τῆς δευτέρας ὥρας μέχρι τῆς ἑκτῆς ὁ ταγματάρχης ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς δύο ἐκλογικὰς ἡμεγύρεις καὶ τὴν ἐσπέραν κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν ν' ἀντιμετωπίσῃ καὶ τρίτην.

— Ἀπὸ τῶρα ; εἶπεν ἀφελῶς ὁ ταλαίπωρος Βερδιέ.

— Ναί, ναί! Καὶ ἄλλην ἡμέραν θὰ ἔχωμεν περισσοτέρως ἀκόμη!..

ὦ! ὁ καιρὸς ἐπείγει! Ὁ Γκαροῦς ἐνεργεῖ!.. Ἡ ὑποσχεδιάσαμεν αὐτὰς τὰς ἡμεγύρεις... κατὰ γράμμα τὰς ὑποσχεδιάσαμεν!.. Καὶ δὲν ἐτελείωσαμεν ἀκόμη!

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, εἶπεν ὁ ταγματάρχης ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη...

Ἐπέμενε τὰ πάντα κερτερικῶς. Ὁ ἄφινε νὰ τὸν μεταφέρωσιν ὡς δέμα ἐμπορευμάτων καὶ θὰ ἐλάμβανε τὸν λόγον, ὅτε ἦτο ἡ κατάλληλος στιγμή, ἀφοῦ θεώρει τὸ πρᾶγμα οἰονεῖ στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν. Ἄλλ' ὅμως μετενοεῖ ἐνδομύχως ἐκ τῶν προτέρων διότι ἀφέθη εἰς τοιοῦτο τόλμημα. Ἦτο τόσον καλὰ εἰς τὴν οἰκίαν του ἐν τῇ ὁδῷ Μανσάρ, ὅτε ἐκάπνιζε τὴν κενόσυριγγὰ του παρὰ τὸ παράθυρον παρατηρῶν τὰς ἠνθισμένας ροδωνιάς του!

Ἦτο βίος ἐγωῖστικὸς αὐτός, εἶνε ἀληθές· ἀφοῦ δέ, ὡς ἐφάνετο, εἶχε καθῆκον νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ Γκαροῦς, θὰ ἐπάλαιεν. Προητομαζέτο ἀπὸ τοῦδε διὰ τὴν πρώτην προσβολήν· περιστοιχίζοντες καὶ ἐρωτῶντες αὐτὸν ὁ Γκενώ μὲ τὸ ἀπότομον ἦθος του καὶ ὁ συμβολαιογράφος Καπποᾶ μᾶλλον ἐπιτήδειος, προέβαλλον αὐτῷ, ροφῶντες ἅμα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν καφὲν τῶν τὰ σοβκρότατα τῆς πολιτικῆς ζητήματα ἐν πρὸς ἐν. Ὁ Βερδιέ, ὃν περιεκύκλουν οἱ προσκεκλημένοι τῆς κυρίας Ἐρβολαὶ ἐφαινοντο ἐπτοημένοι κάπως ἀπέναντι τόσης πολιτικῆς πληθώρας. Τὸ διάσημον ἐπιχείρημα τοῦ Γκενώ ἀντήχει συνεχῶς ὡς κωδωνοκρουσία: «Ἐκλογή κατὰ νόμους!» ὁ δὲ κύριος Καπποᾶ μετὰ θαυμαστῆς ἐπιδειξιότητος μεταίθαιναν ἀπὸ τοῦ ζητήματος τοῦ ἰσοζυγίου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Τογκίνου. «Πάντα ταῦτα ἦσαν σοβαρά, σοβαρώτατα.» Ποῖα ἦτο ἡ περὶ αὐτῶν σαφῆς γνώμη τοῦ ταγματάρχου; Καὶ ὁ Βερδιέ συνησθάνετο ἐκ τοῦ τόνου τῆς ἐρωτήσεως ὅτι δὲν ἦτο πλέον συνομιλία, ἀλλ' ἐξέτασις. Τὰ πονηρὰ ὄμματα τῶν παρεστώτων ἠρεῦναν τὸ βλέμμα του καὶ ἐφαινοντο διαπερῶντα τρόπον τινὰ τὸ δέμα του ὡς τρύπανα. Εὕρισκετο αὐτόχρημα ἐνώπιον ἀνακριτῶν. Διὰ τῆς σιγῆς αὐτῶν ὁ Γκενώ, ὁ Καπποᾶ καὶ οἱ προσκεκλημένοι τὸν ἀνέκρινον ἐπισήμως. Ὁ Βερδιέ ἀπῆντα ὅπως ἠδύνατο κάλλιον, μὲ εἰλικρινεῖαν, ὁσάκις δὲ ἡ ἀπάντησις πῦχαρίσται κατὰ πάντα τὸν Καπποᾶ, ἤρεσκε μετρίως εἰς τὸν Γκενώ, καὶ τάνάπαλιν. Διάβολε! ἂν δύο ἄνδρες τόσον ὀλίγον συνεφώνουν ὡς πρὸς τὰ ζητήματα τί θὰ ἐφρόνει τάχῃ ἡμέγυρες ἀποτελουμένη ἐκ διακοσίων ἢ τριακοσίων ἐκλογέων.

Τὸ τοιοῦτο ὁ ταγματάρχης ἔμελλε νὰ μάθῃ μετ' ὀλίγον διότι ὁ Σαρβέ προσελθὼν καὶ φορῶν τὸν πῖλον ἐπὶ κεφαλῆς ἔλεγεν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ἐκκινήσωσιν.

Οἱ ἵπποι ἐβρόαινον ἤδη πρὸ τῆς κιγκλιδω-

τῆς θύρας ἀνυπόμονοι. Ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶσι κατ' ἀρχὰς εἰς Σαλλύ, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Χρυσοῦ Λέοντος, ὅπου καὶ ὁ Γκαρούς ἐμμελλεν ἴσως νὰ μεταβῆ. Ὁ Καπποᾶ καὶ ὁ Γκενώ, ὡς ἀποτελοῦντες μέρος τῆς ὑπὲρ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Βερδιέ ἐπιτροπῆς, ἔπρεπε νὰ συνοδεύσωσι τὸν ὑποψήφιον.

Ὁ Αἰμίλιος Δυκᾶς ἐζήτησε νὰ συμμετάσχη τῆς ἐκδρομῆς, καθότι ἐνδιεφέρετο περὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης καὶ τίς εἶδεν; ἠδύνατο ἴσως ἐν ἀνάγκῃ νὰ δώσῃ καὶ μερικὰς συμβουλὰς.

Ὁ κ. Καπποᾶ καὶ ὁ Γκενώ ἐκάθησαν τότε παραπλεύρως ἐν τῷ ὀχήματι τοῦ Σαρβέ, ὁ δὲ τῶς βουλευτῆς παρεκάλει τὸν Βερδιέ νὰ περάσῃ πρῶτος. ἂν καὶ οὗτος ἠρνεῖτο, θέλων εὐγενῶς νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸν γερουσιαστὴν ἐπὶ τῶν μαλακῶν καθισμάτων τῆς ἀμάξης τῆς κυρίας Ἐρβλαί.

— Ἐμπρὸς λοιπὸν! ἔμπρὸς λοιπὸν! ἔλεγεν ὁ Δυκᾶς πάντοτε ἐπιτετηθευμένος. Σαῖς εἰσθε ὁ ἥρωσ τῆς ἐορτῆς. Περάσατε πρῶτος ταγματάρχα.

— Σὰς ζητῶ συγγνώμην, ἀπήντησε τότε δειλιῶς ὁ Βερδιέ.

Ἐνῶ δὲ ἀνῆρχετο, ὠλισθήσεν ὁ ποῦς του ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐνὸς γόνατος, ὁ δὲ πάγων του ἔψαυσε σχεδὸν τὸν τροχὸν τῆς ἀμάξης. Ἐνόμισαν ὅτι ἐπληγώθη καὶ ἡ Ἐρρικέττα ἀκουσίως ἠσθάνετο ἀνερχόμενον ἐπὶ τὰ χεῖλη τῆς νευρικὸν γέλωτα.

Ἄλλὰ μετὰ σπουδῆς ὁ ταγματάρχης ἀνηγέρθη καὶ εὐχαριστῶν διὰ μειδιάματος τὴν προσδραμοῦσαν Γιλβέρτην, ἀπετίναξε διὰ τοῦ ἀντιστρόφου μέρους τοῦ χειροκτίου του τ' ἀπομεινάντα ἐπὶ τῆς μελανῆς ἀναξυριδος του ἶχνη τοῦ χρώματος.

— Ἐκτυπήσατε, ταγματάρχα; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

— Καθόλου, καθόλου εὐχαριστῶ...

— Εἰς Ρωμαιοὺς εἰς τὴν θέσιν σας ἤθελεν ὀπισθοχωρήσῃ, εἶπεν ὁ Δυκᾶς. Νὰ πέσῃ κανεὶς χαμαὶ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐκκινεῖ, εἶνε κακὸς οἰωνός.

— Παράξενος ὑποψήφιος! ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Γκενώ ἐντὸς τοῦ ὀχήματος τοῦ Μεδερίκου Σαρβέ... Ἀρχίζω νὰ φοβοῦμαι!... Ἐκεῖνος ὁ διαβολευμένος ὁ Γκαρούς εἶνε ἰκανὸς νὰ τόνκαταθάλλῃ! Ὅπως δὴποτε ὅμως (προσέθηκεν ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πρώτην του ιδέαν) ἔχει τὸν χρυσὸν σταυρὸν τοῦ Λεγεώνος τῆς Τιμῆς καὶ αὐτὸ κάμνει πάντοτε καλὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πρόγραμμα.

Αἱ δύο ἀμάξαι ἐξεκίνησαν ταυτοχρόνως, ἐνῶ ἡ Ἐρρικέττα ἔλεγε: « Καλὴν ἐπιτυχίαν! » ἡ δὲ Γιλβέρτη ὠχροτάτη, περισσώτερον συγκεκλινημένη ἀφ' ὅσον ἤθελε νὰ φαίνεται διήρητο

διὰ τοῦ κήπου ὑπὸ τὸ ἀλεξήλιον, δι' οὗ ἔσκεπεν αὐτὴν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

Ἐβάδιζον βραδέως ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀμφότεραι δ' ἐσυλλογίζοντο τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τὸν ἀπερχόμενον νὰ βυθισθῆ ἐκεῖ πέραν εἰς τὴν πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν πολιτικῆς ὁμηγύρεως, ἡ δ' Ἐρρικέττα ἦτο ὅσον καὶ ἡ Γιλβέρτη ἀνήσυχος, ἀνήσυχος διὰ τὸν ὑποψήφιον ὅπως ἡ νεάνις διὰ τὴν ἄτομον.

— Ἄν ἠδύνατο πανταχοῦ νὰ διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν τῆς διασώσεως, ὡς πρὸ ὀλίγου ἔπραξε θὰ εἶχε παμψηφίαν! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

— Ἴσως, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη ἄλλ' ἔπρεπε νὰ εὐρεθῆ εἰς καλὴν διάθεσιν ἐδῶ... νὰ αἰσθανθῆ ὅτι ἦσαν περὶ αὐτοῦ ἄτομα ἀγαπῶντα αὐτόν.. διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ διάχυσιν ὅπως ὠμίλησεν. Πιστεύετε ὅτι ἐγώ, μάλιστα ἐγώ, δὲν τὸν ἤκουσα σχεδὸν ἄλλοτε νὰ ὁμιλῆ περὶ τοῦ Μεόν;

— Δὲν σὰς λέγει λοιπὸν τί κάμνει;

— Τί κάμνει; Ναὶ μοῦ τὸ λέγει ἄλλὰ τί ἔχει κάμει ἄλλοτε, ὄχι.

— Καὶ σεῖς, ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα μειδιάσας, ἔχετε μυστικὰ τὰ ὅποια ἀποκρύπτετε ἀπὸ τὸν θεῖόν σας;

Ἡ Γιλβέρτη ἐμειδίασεν.

— Μυστικὰ; Διατί νὰ ἔχω μυστικὰ;

— Εἶνε πολὺ φυσικόν· εἰς τὴν ἡλικίαν σας!

— Ἄν εἶχα θὰ τὰ ἔλεγα.

— Καὶ εἰς ἐμέ ἐπίσης; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα. Εἶχον φθάσει ἤδη πρὸ τοῦ ἀναβάθρου καὶ ἡ κυρία Ἐρβλαί ἐκλετε τὸ ἀλεξήλιόν τῆς.

— Πρὸ πάντων εἰς ὑμᾶς, ἀπήντησεν ἡ νεάνις μὲ βλέμμα λάμπον ἐξ εὐλικρινείας.

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπάτε ὀλιγόν τι, φιλιτάτη Γιλβέρτη;

— Πολὺ μάλιστα, κυρία. Πολὺ χάριν ἐμοῦ καὶ χάριν τοῦ θεοῦ μου.

— Καὶ ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί. Ὅπως γνωρίζετε, πάντοτε μοῦ ἀρέσει ν' ἀσχολῶμαι εἰς κάτι τι. Λοιπὸν ἐπεθύμουν, ἀφοῦ κάμω τὸν ταγματάρχην βουλευτήν... νὰ κάμω καὶ τὴν ἀνεψιάν του σύζυγον ἀγαπημένην καὶ εὐδαίμονα.

— Ἐμέ! ἀνέκραξεν ἡ Γιλβέρτη, καὶ τὸ πρόσωπόν τῆς ἐγένετο αἴφνης πορφυροῦν.

— Ναί, σὰς, σὰς!.. μοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸν νοῦν νὰ σὰς ὑπανδρεύσω!

— Νὰ μὲ ὑπανδρεύσητε!

Εἶχον ἤδη εἰσελθεῖ εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἐπιμελῶς κεκλεισμένην, δροσερὰν καὶ ἀναπαυτικὴν, ὅπου τὸ φῶς εἰσέδουε συγκεκερασμένον ἐνεκα τοῦ μεταξίνου καὶ χρώματος ὑποκιτρίνου παραπετάσματος, σχήματος ἰταλικοῦ, ἐφ' οὗ ἡ σκιὰ τῶν δένδρων διέγραφεν ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας του οἴου ἐραφιδεῦματα.

Ἡ κυρία Ἐρβλαί προσεκάλεσε τὴν νεάνίδα νὰ καθήσῃ ἀντικρὺ τῆς μετὰ χαρᾶς ἐπιθυμοῦσα ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ ἰδιαίτερα τῆς νεάνιδος ἐκείνης αἰσθήματα, ὅπως ἡὐχαριστεῖτο νὰ διαπλάττῃ τὴν ἐγγώριον ἱστορίαν καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς ἰδιαίτερας τῆς ἐπαρχίας μὲ τὰς λεπτὰς φιλεργοῦς χεῖράς τῆς.

— Ἐκπλήττεσθε διότι σᾶς λέγω νὰ ὑπανδρευθῆτε; ποτὲ λοιπὸν δὲν τὸ ἐσκέφθητε;

— Ὅχι, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη.

— Καὶ περὶ τίνος σκέπτεσθε λοιπὸν; περὶ τοῦ θεοῦ σας;

— Περὶ τοῦ θεοῦ μου ἀκριβῶς.

— Διακριῶς;

— Πάντοτε.

Ἡ Ἐρρικέττα ἤρχιτε νὰ γελά.

— Εἶναι ἐξαιρετος ὁ θεὸς σας· μοῦ ἀρέσει πολὺ· ἀλλὰ τέλος πάντων δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μὲ πείσητε ὅτι ἡ στοργὴ τὴν ὁποῖαν τρέφετε πρὸς αὐτὸν καὶ τῆς ὁποίας εἶνε ἄξιος ἀρκεῖ νὰ πληρῶσῃ ὀλοτελῶς τὴν καρδίαν μιᾶς νεάνιδος. . .
Ἄ! βλέπω ὅτι ταράσσεσθε κάπως!.. Κυττάξατέ με καλὰ!.. Ναί... κυττάξατέ με!

Καὶ λαβοῦσα ἀθρῶς τὰς χεῖράς τῆς, ἠνάγκασε τὴν Γιλβέρτην νὰ ὑψώσῃ πρὸς αὐτὴν τὰ ὦρκα διαυγῆ τῆς ὄμματα.

— Ἐλα φιλότατη μου κόρη· δὲν εἶνε δυνατὸν, κάποιον ἀγαπάτε!..

— Κανέναν, κυρία.

— Καὶ πῶς εἶνε αὐτὸς ὁ καρεῖς; Εἶνε ξανθός, μελαγχρινὸς ὑψηλός, μικρόσωμος; Ἄς ἀκούσωμεν πῶς εἶνε;

Ἡ Γιλβέρτη προσεπάθει νὰ μειδιάσῃ καὶ ἐφάνετο τεταραγμένη. αἱ χεῖρές τῆς ἦσαν ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς Ἐρρικέττας καὶ ἠτοιμάζετο ὅπως ἐξέλιθῃ τῆς θέσεως ἐκείνης καὶ ἀποφύγῃ τὴν στενοχρωοῦσαν αὐτὴν ἐρώτησιν ν' ἀπαντήσῃ δι' ἑνὸς ἀσπασμοῦ, ἐναγκαλιζομένη τὴν κυρίαν Ἐρβλαί, ὅτε εἰς ὑπέρτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐρωτῶν ἂν ἡ κυρία ἐδέχετο ἐπισκέψεις.

— Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτας. Ποῖος εἶνε; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

Καὶ ἐστράφη κατὰ τὸ ἡμισυ κρατοῦσα ἀκόμη εἰς τὴν δεξιάν τῆς τὴν χεῖρα τῆς Γιλβέρτης.

— Εἶναι ὁ κύριος δὲ Μομβρέν, ἀπάντησεν ὁ θεράπων.

— Ὁ πατήρ;.. ὁ μαρκήσιος;

— Ὅχι, κυρία, ὁ κόμης.

— Εἶπέ νὰ εἰσέλθῃ, εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

Καὶ προσέθηκεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν Γιλβέρτην,

— Εἰς βρασιλόφρων εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πολιτίδος Ἐρβλαί! . . . δὲν σᾶς ἐκπλήττει τὸ τοιοῦτο; Ἄλλὰ πρόκειται περὶ φιλανθρωπίας καὶ

ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου, ὡς εἰξεύρετε, δὲν ὑπάρχουν κόμματα. . . Ἄλλὰ τί ἔχετε, Γιλβέρτη; εἶπεν αἴφνης διακόπτουσα τὴν ὁμιλίαν τῆς. Εἴθε ὠχρά! . . .

— Ἐγώ;

— Σᾶς βεβαιῶ! . . . Καὶ ἡ χεῖρ σας! . . . ὦ! κάτι θὰ ἔχετε! . . .

— Ἐγώ; τίποτε! . . . Δὲν ἔχω τίποτε, κυρία! . . .

— Ὁ κύριος δὲ Μομβρέν! ἀνήγγειλεν ὁ θεράπων.

Καὶ πρὶν ἢ στραφῇ ὅπως χαιρετίσῃ τὸν ἐπισκέπτην ἡ κυρία Ἐρβλαί παρετήρησε καὶ αὖθις τὴν νέαν τάραχὴν, ἐλαφροτάτην ἀλλ' εὐδιάκριτον διὰ τὰ ὄμματα γυναικός, ἣν ἠσθάνετο ἡ Γιλβέρτη ἀκούσασα τὸ ὄνομα ἐκεῖνο καὶ ζωηρῶς, μετὰ μειδιάματος ἐξ ἡμισείας χλευαστικοῦ καὶ ἐξ ἡμισείας θωπευτικοῦ εἶπε προσηνωῶς πρὸς τὴν νεάνίδα γενομένην ἐτι μᾶλλον ὠχροτέραν:

— Ἄ! μᾶ; . . .

Καὶ ἐχαιρέτισε κατόπιν τὸν κόμητα δὲ Μομβρέν.

(Ἐπεται συνέχεια).

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΒΙΣΜΑΡΚ

Ἡ κυριωτάτη ὁδὸς τοῦ Βερολίνου δὲν εἶνε διὰ τὸν ἀληθῆ Βερολιναῖον ἢ περιβόητος ὁδὸς Unter den Linden μὲ τὴν διπλὴν αὐτῆς δενδροστοιχίαν τῶν καχεκτικῶν φιλυρῶν. Διὰ τὸν παλαιὸν Βερολιναῖον ἢ πρωτίστη ὁδὸς τοῦ Βερολίνου εἶνε ἡ Wilhemstrasse, ἡ ὁδὸς Γουλιέλμου, ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς πλατείας τῶν Παρισίων καὶ λήγουσα εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Belle Alliance.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης κεῖνται τὰ μεγάλα πολιτικὰ καὶ διοικητικὰ ἐργαστήρια τοῦ Κράτους· ἡ ἀρχιγραμματεία τῆς αὐτεκρατορίας, τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης, τὸ τῶν δημοσίων ἔργων κλπ. Ἔχει τι τὸ σοβαρὸν καὶ τὸ ἐπίσημον ἢ ἐν λόγῳ ὁδὸς· οἱ ἴπποι βραδύνουσι ἀφ' ἑαυτῶν τὸ βῆμα καὶ οἱ γερμανοὶ οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου ἀνεγείρουσι τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπερηφανεύονται διότι εἶνε Πρωῶσοι.

Ἄλλ' ὅτε πρὸ πάντων διέρχονται πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76 οἰκίας οἱ φιλοπάτριδες αἰσθάνονται τὴν καρδίαν τωνπάλλουσαν βιαίως ὑπὲρ τῆς γερμανικῆς ἐνότητος.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς οὗτος οὐδὲν ἔχει τὸ καθόλιστικόν. Εἶνε ἀπλῶς ὁ ἀριθμὸς τοῦ μεγάρου τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ μᾶλλον εἶπεῖν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Βίσμαρκ. Ἡ βαρεῖα